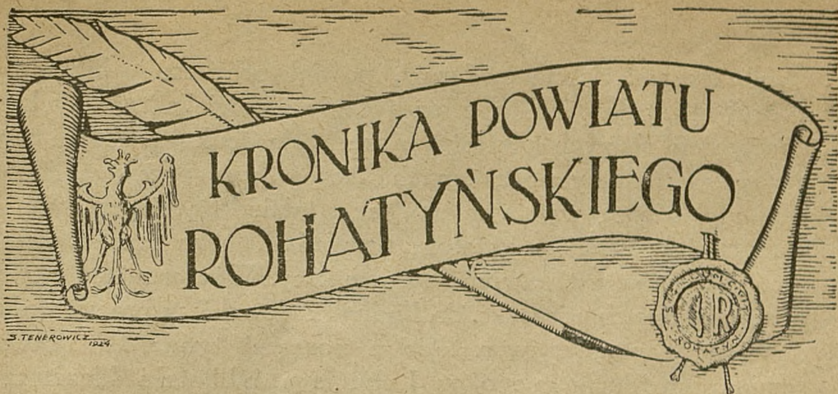

KWARTALNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM KULTURALNYM POWIATU ROHATYŃSKIEGO

POD REDAKCJĄ:

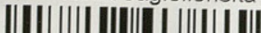
FRANCISZKA BIESIADECKIEGO MIECZYSŁAWA OPAŁKA

ROK V 1931 STYCZEŃ — MARZEC Nr. 1

DAWNE BIBLJOTEKI KLASZTORNE W POWIECIE ROHATYŃSKIM

Dawnemi czasy, kiedy niski poziom oświaty nie pozwalał książce dotrzeć do każdego domu jak dzisiaj, większemi zbiornikami druków były klasztory, gdzie książkę otaczano właściwą opieką, dbano o jej całość i wygląd zewnętrzny. Tradycja ta chlubna i pożyteczna wywodziła się jeszcze z średniowiecza, kiedy to pracowici benedyktyni i cystersi spędzali lata całe na przepisywaniu i iluminowaniu pergaminowych rzadkości. Te cenne rękopisy-inkunabuły były kamieniem węgielnym księgozbiorów klasztornych; na nich wzniosły się gmachy bogatych późniejszych zbiorów bibljotecznych, a materjału do budowy dostarczył wynalazek sztuki drukarskiej, wielka wcielona myśl i czyn Gutenberga. Poprzez stulecia całe zbierali ojcowie zgromadzeń zakonnych druki wszelakie i wprost nie można było wyobrazić sobie klasztoru bez bibljoteki. Wszak przysłowie nawet głosiło: „Klasztor bez ksiąg — twierdza bez wojska!"

Rozwój bibljotek klasztornych przypisać należy z jednej strony inicjatywie przełożonych, którzy bądźto przez kupno,

bądźteż przez zjednanie darów, powiększali zasoby bibljotek. Z drugiej strony dbały o urządzenie i powiększenie tychże, konstytucje różnych zakonów w szczególności karmelitów i bernardynów. Istniały po zakonach szczegółowe przepisy, ile na zakupno książek wydać miano, jak i gdzie książki przechowywać, w jaki sposób katalogi prowadzić, a za przekroczenie tych przepisów ustanawiano surowe kary. Wyczerpująco o tych postanowieniach pisze ks. dr. Ludwik Zalewski w pracy wydanej w Warszawie w r. 1926 a noszącej tytuł: „Bibljoteka seminarjum duchownego w Lublinie i bibljoteki klasztorne w diecezji lubelskiej i podlaskiej".

Z natury rzeczy, dzieła w bibljotekach klasztornych liczących się z potrzebami zawodowymi zakonników, były przeważnie treści religijnej, w małej tylko stosunkowo ilości występowały książki treści świeckiej.

Losy bibljotek klasztornych bywały różne. Nie zawsze dobrze zabezpieczone padały często pastwą pożarów.

W latach wojen i zamieszek, wyciągała się nieraz po druki zwłaszcza cenniejsze, ręka grabieżcy. Był im wrogiem ogień i miecz, nieprzyjaźnie poczynała sobie też z niemi wilgoć refektarzy klasztornych.

Po rozbiorach Polski w dzielnicy austrjackiej wydzwaniał ostatnią godzinę wielu bibljotekom klasztornym patent Józefa II znoszący klasztory. Wówczas to część książek co lepszych w ówczesnem pojęciu, przeznaczono na zasilenie bibljoteki uniwersyteckiej we Lwowie i nadwornej we Wiedniu, część zaś sprzedano na kilku licytacjach.

Wygarnięto wówczas książki z bibljotek kilkudziesięciu zgromadzeń zakonnych, a między niemi również z klasztorów znajdujących się na terenie dzisiejszego powiatu rohatyńskiego. Księgozbiory tych ostatnich wcielono do Bibljoteki Uniwersyteckiej we Lwowie, gdzie dochowały się do dziś katalogi odnośnych bibljotek. Katalogi te sporządzone zostały na rozkaz władz politycznych, a spisów owych dokonywali bądź urzędnicy państwowi, bądź też osoby duchowne. Uskuteczniane przez niefachowców, ludzi nie znających nieraz języka polskiego i łaciny, zawierają z natury rzeczy bardzo często liczne błędy zarówno w cytowanych tytułach, jak i w poprzekręcanych nazwiskach autorów.

Klasztorów liczył powiat rohatyński cztery, a to: karmelitów w Bołszowcach, trynitarzy w Bursztynie, bernardynów we Fradze i dominikanów w Rohatynie.

Najstarszym i najzamożniejszym był klasztor karmelitów w Bołszowcach, założony przez Kazanowskiego w r. 1622 (patrz Kronika powiatu rohatyńskiego Nr. 2 z r. 1928), uposażony dobrami Niemszyn, pięknym kościołem i obszernemi budynkami. Posiadał on też największą w powiecie bibljotekę. Katalog tejże (Rękop. Biblj. Uniw. L. 275) spisany po łacinie, zawiera w skróceniu tytuły dzieł polskich i łacińskich treści wyłącznie teologicznej, bez podania autorów. Bibljoteka liczyła książek 682 w 701 tomach. Manuskrypty i dzieła w innych językach podano sumarycznie, nie kwapił się też inwentaryzator ich opisywać. Odnośne ustępy w spisie tak brzmią:

Libelli tum manuscriptum typo impressi minus valentes aut magis destructi reperiuntur in Lingua Latina No. 20.

Libri in Lingua Italica, Germanica, Gallica reperiuntur in No. 189.

Libri varii manuscripti in Lingua Polonica reperiuntur in No. 7. Podpisano Josephus Szostakowski Carmell. Prior Co. Bol. Josephus Nakielski Carmelita Subprior Convent. Bouszovien. Datt. Bouszoviae 4-ta. Junij 1788.

Drugą z rzędu bibljoteką była bibljoteka trynitarzy w Bursztynie. Klasztor ufundowany w r. 1740 przez kasztelana warszawskiego Pawła Benoego, miał zabezpieczony na dobrach Nastaszczyn fundusz 30.000 złp. Bibljoteka składała się nie tylko z dzieł treści religijnej, ale także i z innych. Znajdujemy tam dzieła o architekturze w języku włoskim, niewątpliwie dar hojnego fundatora. Bibljoteka Uniwersytecka posiada dwa katalogi tego księgozbioru. (Rękop. L. 279). Jeden z nich nosi tytuł: Cathalogus Verschiedener in dem abolirtem Kloster der Trinitär zu Burstin vorgefundenen Bücher.

Spisany w Bursztynie 14. IV. 1783 i opatrzony podpisami Joh. Haberger Lemberger Kreis-Kassa-Official i Carl von Thannhause (?), wylicza tomów 543 w 311 pozycjach, w tem manuskryptów 22, kart geograficznych 14, rysunków 5. Tytuły dzieł cytowane przeważnie chaotycznie bez nazwisk autorów.

Drugi spis książek ma tytuł:

Consignatio librorum post Trinitarios derelictorum in Conventu Bursztyniensi reperebilium et diebus Mensis Novembris 1791 conscriptorum.

Dzieła spisane tu według formatu książek. W 294 pozycjach, wyliczono dzieł in folio 48, in 4-to. 103, in 8-vo. 370, razem 521 tomów, w tem 18 manuskryptów. Konsygnację tę podpisali w Bursztynie 26. 9. 1791. Valentinus Bąkowski Commendarius Ecls. Burstinens. i Sacher Direktor. Katalog ten sporządzony w 8 lat później po poprzednim, wykazuje brak map, rysunków i kilkunastu tomów. Porównując oba spisy znajdziemy 221 pozycyj identycznych książek, reszta około 70 są już inne.

Uwagi godnem jest, że w bibljotece tej znajdowało się w większej ilości egzemplarzy kilka dzieł, które dziś do rzadkości zaliczyć musimy. I tak spis pierwszy z r. 1783-go, wymienia

Suma doctrinae christianae in crudo exemplare 46, Diurnum spiritualium exercitationum in crudo exemplare 70, Casus conscientiae pro regno Poloniae in crudo 44. De Bello in Europa gravissimo in crudo exemplare 4.

Spis drugi tak te tytuły podaje:

Introductio in Doctrinam Christianam et moralem tomów 47. De Bello in Europa gravissimo t. 4. Casus Conscientiae pro Regno Poloniae t. 47. Benedicta sit SSma. Trinitas Exercitium Matutinum t. 71.

Poszukując w bibljografjach za temi dziełami, znajdujemy je u Estreichera tak opisane:

1. Casus conscientiae pro regno Poloniae Varsaviae 1776 w 8-ce,

znane tylko w bibljotece Uniwersytetu wileńskiego. (Estr. T. XIV str. 83).

2. Summa Doctrinae Christianae pro examinae ecclesiastico Vars. S. R. M. (Estr. T. IX str. 451 i T. XV 269 w skróceniu opisane). Pełny tytuł tej książki znajdującej się w Ossolineum (l. 16668) brzmi:

Summa Doctrinae Christianae et Moralis pro examine ecclesiastico a sacro concilio Tridentino et a multis summis Pontificibus requisita in gratiam ordinandorum confessariorum succincta methodo confecta. Varsaviae. Typis S. R. Mttis. Anno Dni. MDCCLXVI.
3. Exercitium matutinarum et vespertinarum precum, tum praxis Sacrae cum fructu paragendae solitudinis, seu Reccolletionum Spiritualium ad usum Seminariorum Academicorum. Permissu superiorum impressum w 4-ce. kart niel. 14 — znane tylko w bibl. Ossolińskich (Estr. T. XVI str. 128 podaje skrócony tytuł błędnie).

Szczegóły podane przez bibljografa naprowadzają na domysł, że książki wymienione zaliczyć wypadnie dziś do rzadkości.

Wydania dzieła De bello etc. nie zdołaliśmy odszukać.

Klasztor bernardynów we Fradze ufundowany przez Stanisława Jana Jabłonowskiego, kasztelana krakowskiego i hetmana wielkiego koronnego w r. 1682, wsławiony cudownym obrazem M. Boskiej, posiadał również znaczną bibljotekę. Katalog tejże sporządzony w r. 1788, podpisał ks. Fr. Hilarion Jaszowski, gwardjan. Bibljoteka liczyła 321 dzieł w 415 tomach i 8 manuskryptów. Katalog jak i poprzednie spisany jest niedbale, porządkiem alfabetycznym według tytułów dzieł. Nazwiska autorów przeważnie nie podane, niejednokrotnie poprzekręcane. Dzieła prawie wyłącznie treści teologicznej. Przeważają autorowie polscy XVI i XVII w. Podług Estreichera zdeterminować można było 176 dzieł. Na uwagę zasługują: Grosez Jan Dziennik świętych wydany we Lwowie 1744 w 2 tomach. (Estr. T. XVII str. 415 podaje za Jocherem 5669) i Manuductio ad recte celebrandum S. Sacrificium Missae etc. Leopoli 1773, znane tylko z notatek Haana. (Estr. XXII str. 136).

Autor niniejszego artykułu nabył w jednej z antykwarni lwowskich książkę z napisem „Conv. frags. PP. Bernardin“, której tytuł brzmi:

(ozdobnik) Nouellarum | constitutionū D.N. Iustiniani principis, quae exstant, & | ut exstant, volumen | APPOSITI SVNT ITEM | Canones sanctorum Apostolorum per | Clementem in vnum, congesti | Gregorio Haloandro interprete. |

ACCESSERVNT ET HAEC, |Feudorum libri duo. |CONSTITUTIONES| Lotharij, Conradi, Friderichi secundi, | & Henrici Imp. Depace Constantiae| facta inter Friderichum Impera. & |Henricum filium. | PARISIIS. | Ex officina Carolae Guillard, in uia diuum Iacobum| sub Sole aureo. |1548.| Kart. nlb. 8. str. 357.
Na karcie tytułowej zapiska: Ex Libris Nicolai Stanl. De Comowski Parch. Jedl. Rzeczywiście książka ta zapisaną jest w katalogu fraskiej bibljoteki O. O. Bernardynów jako pozycja 75 pod tytułem:

Constitutiones Iustin. ex Canones SS. Aplor

Oto przykład w jaki sposób przy katalogowaniu skracano tytuły dzieł.

Najmniejszą była bibljoteka klasztoru OO. Dominikanów w Rohatynie. Klasztor założony w r. 1614 przez Mikołaja Wysockiego z Kurzan (wieś obecnie należąca do powiatu brzeżańskiego) wybudowany wraz z klasztorem z własnych dochodów zakonu, zniesiony został w r. 1784.

W archiwum państwowem we Lwowie zachowały się niektóre akta tyczące się tej kasaty. Pod dniem 7 sierpnia 1783 r. zwróciło się gubernium galicyjskie do arcybiskupstwa lwowskiego z żądaniem zwinięcia klasztoru i przeniesienia gdzieindziej. Jako powód tego zarządzenia podano w aktach, że w klasztorze jest „Unordnung u. patentwidrige Fürgänge". W klasztorze było tylko trzech zakonników, którzy nie przedkładali kazań do cenzury, podobno czynili nadużycia z podwładnymi i ukryli 8 sztuk sreber. W piśmie drugiem do konsystorza po łacinie wystosowanem, o srebrach zamilczano, podano natomiast, że klasztor „non nisi pauca individua contineat idem tolendus ac individua ibidem an alium conventum in meliori disciplina constitutum translocanda erunt".

Rzeczywiście przeniesiono w r. 1785 dwóch księży do Przemyślan, jednego do Buczacza. W roku tym znajdujemy pismo do dyrektora bibljoteki uniwersyteckiej Bredschneidra z przesyłką książek i uwagą, by z książkami, które nie są do użytku postąpił tak, jak z książkami podobnemi w klasztorach, to znaczy sprzedał je lub zniszczył (sic). Bibljoteka liczyła 64 dzieł w 92 tomach. Katalog tejże dla przykładu przedrukowujemy w załączeniu.

Z książek objętych spisem powyższym, znajdujemy w Bibljotece Uniwersyteckiej we Lwowie zaledwie kilka. Żadna z nich jednak nie pochodzi ze skonfiskowanego księgozbioru Dominikanów w Rohatynie, gdyż zapiski wykazują zupełnie inną ich prowenjencję. Być może, że w Bibljotece Uniwersyteckiej znajdowały się niektóre egzemplarze, lecz w pamiętnym pożarze w r. 1848 paść mogły one pastwą płomieni, jak większość tej bibljoteki.

Z dzieł które wyszły nakładem trynitarzy, a znajdowały się w większej ilości egzemplarzy w Bursztynie, wszystkie zostały prawdopodobnie przeznaczone w myśl reskryptu gubernialnego na zagładę, a sprzedane na makulaturę, są dzisiaj rzadkością.

CATHALOGUS

Verschiedener in dem abolirtem rohatiner Dominicaner Mönchen Kloster vorgefundenen Bücher, als

Nrus in der Bibliothek:

1. Pauli Nazan Commentaria in D. Thomani.
2. Roberti Cameracensis Capucini Aurifodina universalis Scientiarum divinarum, 2 t.
3. Tomus Xmus. Operum Aurelii Augustini hiponensis Episcopi continens Sermones ad populum et Cleros.
4. Hasło Słowa Bożego.
5. Głos Wołającego na Puszty Augustyniański (Puszczy Augustyniańkiey etc.) Chrisostomi Gołembiowski.
6. Benedicti Scholarum piarum Conciones polonicales.
7. Theologia moralis R. P. Anacleti Reiffenstal, 2 t.
8. Philipp Diez Lusitani Conciones quadruplices.
9. Coelum Empyreum P. Henrici Englgrave, 2 t.
10. Conciones Bonav. Celanowski (sic?) polonicales.
11. Martyrologium juxtaritum S. ord. Praedicat.
12. Coeleste Pantheon P. Henrici Englgrave.
13. Corona virginalis de laudibus D. Virg. Bern. Bochdanowicz.
14. Pax Chronologica ad omnigenam Historiam Authi. Joanni Musantio.
15. Historia polonicalis de Palatinatu Liflandiae.
16. Lyrica P. Andreae Kanon Rokolani (sic. Roxolani).
17. Psalmi Davidici et S. Cantica Petri Deschampsneves.

18. Rosarium aureum B. V. M. Guilielmo Pepin.
19. Appendix ad Casus Constientiae.
20. Gloria Clementis Romani Pont. Opere Clementis Chodykiewicz.
21. Exemplum vitae Sanctorum polonicale.
22. P. Samuelis Piar. Schol. Conciones polonicales super adventum et quadragesimam.
23. Contiones declamatoriae.
24. Clypeus Cleri poloni a Nobili Kostrowski.
25. Joannis Osorii Conciones de Sanctis.
26. Postillae sive Enarrationes in Evangelio Fran. Poligrani.
27. Secunda Naufragii Tabula Seu Echo Concionum Philippi Bosquiero.
28. Lux Eirany P. Henr. Englgrave.
29. Ludov. Granatensis Concionum thomus secundus.
30. Opus aureum Ant. Degislandi.
31. Summa Theologiae S. Thomae Aquinatis.
32. Commentator in Matheum.
33. Opus Mich. Hislery.
34. Dialogus Passionis xcti. polon.
35. Sermones supra Festa.
36. Concio de Passione xct. P. Cojalowicz polon.
37. Sermo Conc. super Dominicas.
38. Phoenix redivivus polonicalis.
39. Manuductio Mahometorum polonice.
40. Appologia de Ecclesia.
41. Constitutiones Praedicatorum.
42. Conciones italicae.
43. Biblia Sacra.
44. Evangelia et Epistolae Apostolorum.
45. Enchirydion de Censuris Episcopi Skalensis.
46. Calepinus super vocabula.
47. Peccator poen. idiom. poloni. Auth. Franc. Włocki.
48. Exemplum Vitae Sanctor. Aut. Joan. Franc. piarum Scholarum.
49. Examen Theologiae absq. Authore.
50. Aurea Postilia, Mart. Eisengrein.
51. Liber Concion. polon. Jacobi Wuika.
52. Conciones de festis.
53. Opus Joan. revisi Textoris.

54. Promptuaria Catholica, 2 t.
55. Synonima latina et graeca.
56. Haimo in Epistolas D. Pauli.
57. Postillae sive Enarrationes in Epistolas.
58. Liber Concionum absq. Titulo.
59. Postillae sive Enarrationes in Evangelium.
60. Dedicatio Carminica in Passionem Xt.
61. Homiliae Rudolphi Audentii de tempore, 2 t.
62. Series et Ordo Regum Francorum.

Verschiedene alte Bücher ohne Titelblatt . . 27

Summa 94

Rohatyn, d. 8 t. Xbr. 784.

PRZYPISY.

1. Ioh. Paulus Nazarius, dominikanin z Kremony ur. 1556 † 1646, kaznodzieja Papieża Klemensa VIII i Filipa IV, króla Hiszpanji. Autor dzieła: Dispp. & commentaria scholastica in summam D. Thomae Aquinatis w 6 tomach.

3. Augustinus Aurelius żył w IV w., innowierca, ochrzcił się w r. 387, umarł jako biskup afrykański w Hippon.

4. Estr. XVIII. 56.

5. Estr. XVII. 220.

6. Benedictus a S. Josepho Schol. Piar t. j. Zawadzki Bened. od. S. Józefa. Kazanie w warszawskim Augustjanów kościele. Warsz. Piar. 1694. Estr. XII. 464 i VIII. 429.

7. Reiffenstuel Anaklet, franciszkanin, ur. 1641 † 1703. Jego dzieło Theol. mor. drukowane kilkakrotnie w Monachium.

8. Diez Filip, franciszkanin z Portugajii, żył w XVI w wydał 5 tomów kazań.

9. Engelgrave Henryk, jezuita, ur. w Antwerpii 1610 † tamże 1670. Z jego dzieł Coeleste Pantheon in festa Sanctorum; Coeleste Empyreum w 2 tomach.

10. Gelarowski X. Bonawentura S. J. Kazania na niedziele etc. Estr. XVII. 79.

12. vide 9.

13. Bogdanowicz X. Bernard. Estr. XIII. 207.

14. Musantius Dominik, jezuita. Jego dzieło pod tyt.: Fax Chronologica ad omnigenam historiam. etc. Estr. XXII. str. 639.

15. Może Kwiatkowskiego Marcina. Wszystkiey Lifflandczkiey ziemie... opisanie. Estr. XX. str. 431. Byłoby rzadkie dzieło znajdujące się w Kórniku i Toruniu.

16. Kanon Andrzej, jezuita, rektor szkoły w Sandomierzu ur. 1613 † 1683. Estr. XIX. 101.

17. Des Champsneufs albo de Campio Novio Piotr, jezuita francuski z Nant. † 1675 w 73 roku życia. Jego dzieło: Psalmi Davidici & sacra cantica in breviario rom. occurrentia cum explanatione.

18. Pepin Wilh., dominikanin z Normandji † 1533. Jego dzieło: Rosarium B. Virginis wyszło z innemi pismami w r. 1610 w Kolonji.

19. Estr. XIV. 83.

20. Tytuł skrócony. Estr. XIV. 187.

21. vide 48.

22. Samuel a S. Floriano, Wysocki Samuel, piar. Kazania na Święta całego roku oraz przygodne 1747.

24. Kostrowski pseudonim Rostkowski Adam Fr. Xawery. Estr. XX. 159. XXVI. 380.

25. Osorio Jan, jezuita hiszpański, ur. 1542 † 1594, napisał Kazania w 5 częściach wyszłe w Antwerpji 1579 i Wenecji 1604

27. Bosquier Filip Franciszek † 1631. Dzieła jego wyszły w Kolonji w r. 1621 w 3 tomach.

28. vide 9.

29. Zapewne Zwierciadło człowieka chrześciańskiego. Estr T. XVII. str. 333.

30. De Ghlislandis Antoni, dominikanin z końca XV i początku XVI w. Jego dzieło: Opus aureum super evangeliis totius anni secundum usum rom. curiae, albo resolutiones 8000 ubiorum evangelicorum. Po raz pierwszy wyszło w Turynie 1507, później liczne inne wydania.

31. Tomasz Aquinas, scholastyk XIII w. ze starożytnego hrabioskiego roku, dominikanin † 1274.

34. Może rzadkie dzieło Paszkowskiego Marcina; Dialog o Męce Chr. Pana. Według Estr. XXIV. 125, znajduje się tylko w bibl. Czartoryskich w Krakowie.

36. Kojałowicz Kazimierz Wijuk. Kazania o Męce Pańskiey. Estr. XIX. str. 395.

38. Prawdopodobnie Susza Jak. Phoenix redivivus albo obraz staroż. chełmski Panny Matki przenajśw. którego wyszło kilka wydań w XVII w. Estr. VIII.

45. Dubravius Jan, biskup w Ołomuńcu † 1553. Ród jego zwał się pierwotnie Skala.

46. Calepinus Ambroży, augustjanin, ur. 1436 † 1510, wydał lexikon.

47. 48. Włocki Franc. Jan Franciszek od S. Józefa, Piar.

50. Eisengrein Marcin Dr. teologij, protestant, przeszedł następnie na katolicyzm, ur. 1560 † 1578.

51. Wujek Iak, Postilla katol. t. j. Kazania. Słynny autor dzieł.

53. Ravisius Jan z przydomkiem Textor † 1524, franciszk., Filolog.

56. Heimo, benedyktyn, był w 840 r. biskupem w Halberstadt, pisał komentarze o piśmie św.

Franciszek Biesiadecki

ZE „ZWIERCIADŁA SZLACHECKIEGO“

PRZEMYSŁAWA DĄBKOWSKIEGO

IWAN PODMICHAŁOWSKI Z ZAŁUŻA

Iwan Podmichałowski z Załuża, zwany także niekiedy Iwankiem lub Iwaśkiem, był człowiekiem bogatym. Miał na własność Podmichałowce, wieś położoną na południe od Knihinicz. Należy ją odróżnić od wsi Podmichale na południe od Kałusza, którą również nazywano niekiedy Podmichałowcami. Jednakże w tej wsi, dość odludnej, nie lubił mieszkać, przebywał najczęściej i najchętniej w Załużu, wsi położonej tuż pod Rohatynem. Iwan miał dwór dość okazały i zaufanego sługę Jerzego, węgra, człowieka sprytnego, którego używał do załatwiania swoich spraw sądowych. Iwaśko był człowiekiem obrotnym i sprytnym. Liczba jego sporów sądowych była bardzo znaczna, prawie we wszystkich występował on w roli pozwanego, który bronił się przed zaczepkami przeciwników, głównie odraczaniem roków sądowych. Pozywany był przeważnie o rzeczy niezbyt doniosłe, o przetrzymywanie zbiegłych kmieci, o woły, konie, pieniądze, przez licznych sąsiadów, jak np. Marcina Czahrowskiego, Mikołaja z Czerniowa, Ihnata z Przybyłowa, Jacka ze Srzedniego, żyda halickiego Chomę i innych. Marcin z Chojnów pozwał go o zwrot siodła, miecza i uździenicy. Sprawy jego toczyły się nie tylko przed sądami ziemskimi, grodzkimi, komornickimi w Haliczu, ale także przed sądem wiecowym w Mościskach.

Nie znamy dokładniej stosunków rodzinnych Iwanka, ani jego przodków ani żony ani dzieci. O nim samym mamy wzmianki z lat 1435—1454, zapewne tedy urodził się około roku 1415. Być może, że Hryń Załuski (1475) był jego synem.

WYDAJE T. S. L. W ROHATYNIE

TŁOCZONO W DRUKARNI URZĘDNICZEJ, LWÓW, ZIELONA 7. — TEL. 91-07.